

KVALIFIKATIONSRAMMEN

FOR LIVSLANG LÆRING

i FORSVARET

for

MEDARBEJDERE

Forord

Uden for Forsvaret har den civile uddannelsessektor i en årrække anvendt Kvalifikationsrammen for livslang læring til at beskrive uddannelser på forskellige niveauer. Forsvaret har besluttet, at alle Forsvarets kurser og uddannelser skal beskrives efter samme systematik.

Denne folder vil give dig en kort introduktion til Kvalifikationsrammen for livslang læring, som i Forsvaret, i daglig tales omtales: **Kvalifikationsrammen**.

Formålet med Kvalifikationsrammen

Formålet med Kvalifikationsrammen i Forsvaret er at skabe:

- Gennemsigtighed i Forsvarets kurser og uddannelser.
- Bedre sammenlignelighed og gensidig anerkendelse af kurser og uddannelser inden for Forsvaret og i forhold til civile/eksterne uddannelser.
- Øget overblik over læringsudbytte og indhold af kurserne/uddannelserne.
- Et bedre redskab til realkompetencevurdering.
- Kvalitetssikring af kurser og uddannelser.

Kort sagt skal Kvalifikationsrammen skabe gennemsigtighed, sammenlignelighed og overblik af læringsudbytte og indhold på Forsvarets kurser og uddannelser.

Hvad er Kvalifikationsrammen?

Den danske Kvalifikationsramme for livslang læring er en samlet, systematisk og niveaudelt oversigt over offentligt godkendte grader og uddannelsesbeviser, der kan erhverves inden for det danske uddannelsessystem – fra 9. klasse til Ph.d. samt inden for voksen- og efteruddannelsesområdet – i alt 8 niveauer.

Uddannelser og kurser indplaceres altså på et af Kvalifikationsrammens otte niveauer (1 - 8) ud fra det forventede læringsudbytte, som er beskrevet for kurset/uddannelsen, i form af viden, færdigheder og kompetencer.

**Kvalifikationsrammen handler om
at skabe gennemsuelighed,
så du nemt kan se, hvad du får ud af et
kursus eller en uddannelse.**

Hvorfor læse om kvalifikationsrammen?

Vi lærer gennem hele livet og får dermed løbende nye kompetencer. Det får vi gennem kompetenceudvikling, som blandt andet kan være i form af kurser og uddannelser. Vi taler om 'livslang læring' eller kompetenceudvikling hele livet. Men det kan være svært at danne sig et overblik og se, hvad vi får ud af hvilke uddannelser og kurser – så hvad skal vi vælge?

Ved at anvende Kvalifikationsrammen sigter Forsvaret mod at opnå større gennemsigtighed i alle Forsvarets kurser og uddannelser. Det skal være ligetil at se, hvad vi får ud af et kursus eller en uddannelse. Det handler om læringsudbytte og kompetencer.

Kvalifikationsrammen skal fungere som et redskab for alle, som søger uddannelse/kompetenceudvikling i Forsvaret.

Når du har læst denne folder, vil du have fået kendskab til Kvalifikationsrammen. Du vil være introduceret til centrale begreber som: kvalifikationer, læringsudbytte, viden, færdigheder og kompetencer, som i fremtiden vil blive anvendt til at beskrive kurser og uddannelser i Forsvaret.

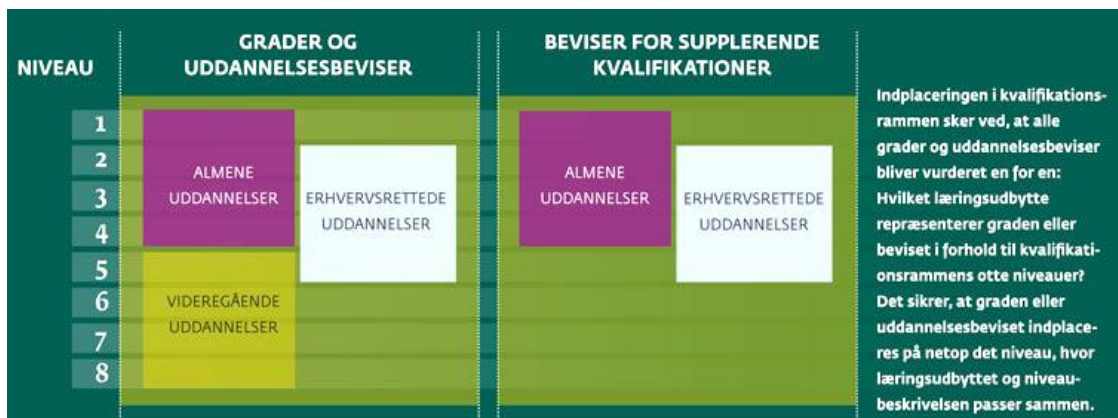
Du vil også bedre kunne vurdere, hvilke kurser og/eller uddannelser, som vil være relevante for lige netop din individuelle kompetenceudvikling.

**Med kvalifikationsrammen som redskab
får du et bedre overblik og grundlag
for at vurdere, hvad du reelt kan forvente
af et kursus eller en uddannelse.**

De 8 niveauer i kvalifikationsrammen

Kvalifikationsrammen er inddelt i 8 niveauer.

Alle uddannelser og kurser i Forsvaret er indplaceret på et af disse niveauer.

En uddannelse kan godt bestå af fx flere kurser eller moduler fra forskellige niveauer, men den samlede uddannelse vil være indplaceret selvstændigt på et niveau i Kvalifikationsrammen.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at et højere niveau for kurset eller uddannelsen ikke nødvendigvis er bedre eller mere relevant for din kompetenceudvikling.

Det vigtigste er, at niveau-indplaceringen skaber overblik, således du nemt og overskueligt kan se, hvordan du kan opnå kvalifikationer og bygge videre på de kvalifikationer, du allerede har.

Ordbog til Kvalifikationsrammen

Kvalifikationsrammens begreber er centrale for de nye kursus - og uddannelsesbeskrivelser. Du kender sikkert de fleste allerede. Ved at forstå det sprog, kurserne eller uddannelserne bliver beskrevet med, bliver det langt nemmere at se, hvad de forskellige kurser og uddannelser kan tilbyde netop dig i din individuelle kompetenceudvikling.

Kvalifikation

Ved en kvalifikation forstås eksempelvis en universitetsgrad, et uddannelses- eller kursusbevis eller et bevis for en supplerende uddannelse, der er offentligt godkendt og dokumenterer - et opnået læringsudbytte.

Konkrete eksempler på kvalifikationer i Danmark er en kandidatgrad, en professionsbachelorgrad, et svendebrev og et AMU-bevis. Graderne og beviserne skal være tildelt via lov eller bekendtgørelse og skal være akkrediteret (videregående uddannelser) eller godkendt (erhvervs- og AMU-området) af en offentlig myndighed i det danske uddannelsessystem.

Læringsudbytte

Ved læringsudbytte forstås, hvad man skal vide og kunne som resultat af en læreproces. I kvalifikationsrammen beskriver læringsudbytte det, der skal kunne - altså niveauer og kvalifikationer - i stedet for beskrivelse af pensum eller længden af en uddannelse.

Når kvalifikationer beskrives ved læringsudbytte, styrkes også grundlaget for at vurdere, om det forventede læringsudbytte er opnået gennem formel eller uformel læring og kan anerkendes i forhold til mål og/eller adgangskrav for/til en kvalifikation.

**Læringsudbyttet beskriver,
hvad du kan forvente at få ud af en
uddannelse eller et kursus.**

Til beskrivelse af lærings**udbytte** anvendes begreberne **viden, færdigheder og kompetencer** – *Kvalifikationsrammens terminologi*.

Viden

Omfatter både viden om et emne og forståelse. Det vil sige, at man kan sætte sin viden i sammenhæng og forklare den for andre. Viden kan være både praktisk og teoretisk.

Færdigheder

Er det, som man kan gøre eller udføre. Det kan både være praktiske, kognitive, kreative og kommunikative færdigheder.

Kompetencer

Evnen til at anvende viden og færdigheder i en given sammenhæng. Her er ansvar og selvstændighed centrale begreber.

Realkompetencer

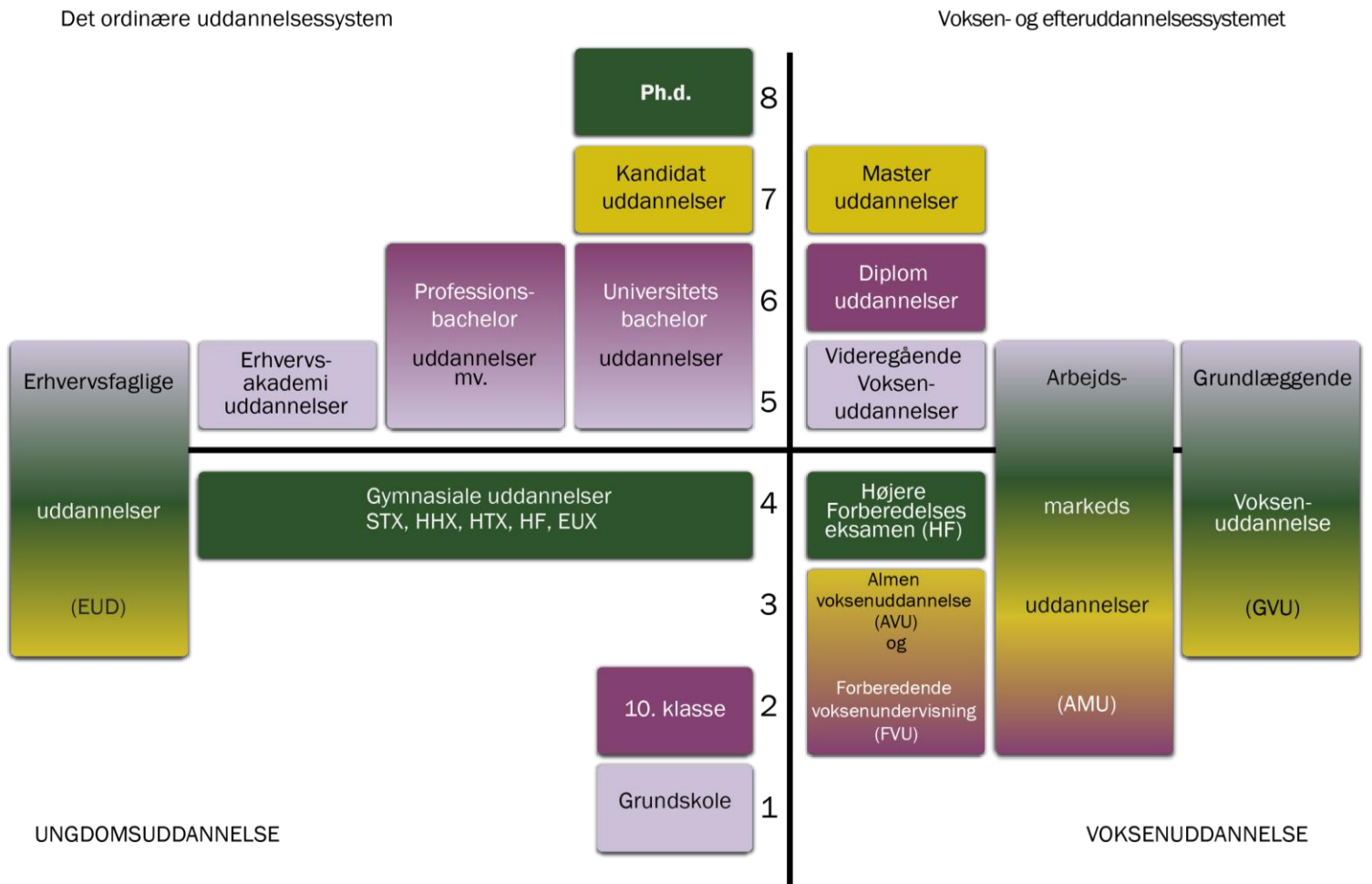
Kompetencer, du har oparbejdet gennem arbejde i et felt (praktisk og teoretisk), men som du ikke har en formel kvalifikation inden for.

Kompetencebegrebet i Forsvaret

I forhold til læring i Forsvaret anvender vi følgende fortolkning af kompetencebegrebet: Kompetence er udtryk for vores evne til ansvarligt, og enten selvstændigt eller i samarbejde med andre, at møde en udfordring med handling. I handlingen gør vi brug af vores viden og færdigheder og af vores personlige egenskaber og holdninger i øvrigt.

**Viden, færdigheder og kompetencer
udgør tilsammen det forventede
læringsudbytte
af et kursus eller en uddannelse.**

Den danske Kvalifikationsramme for livslang læring

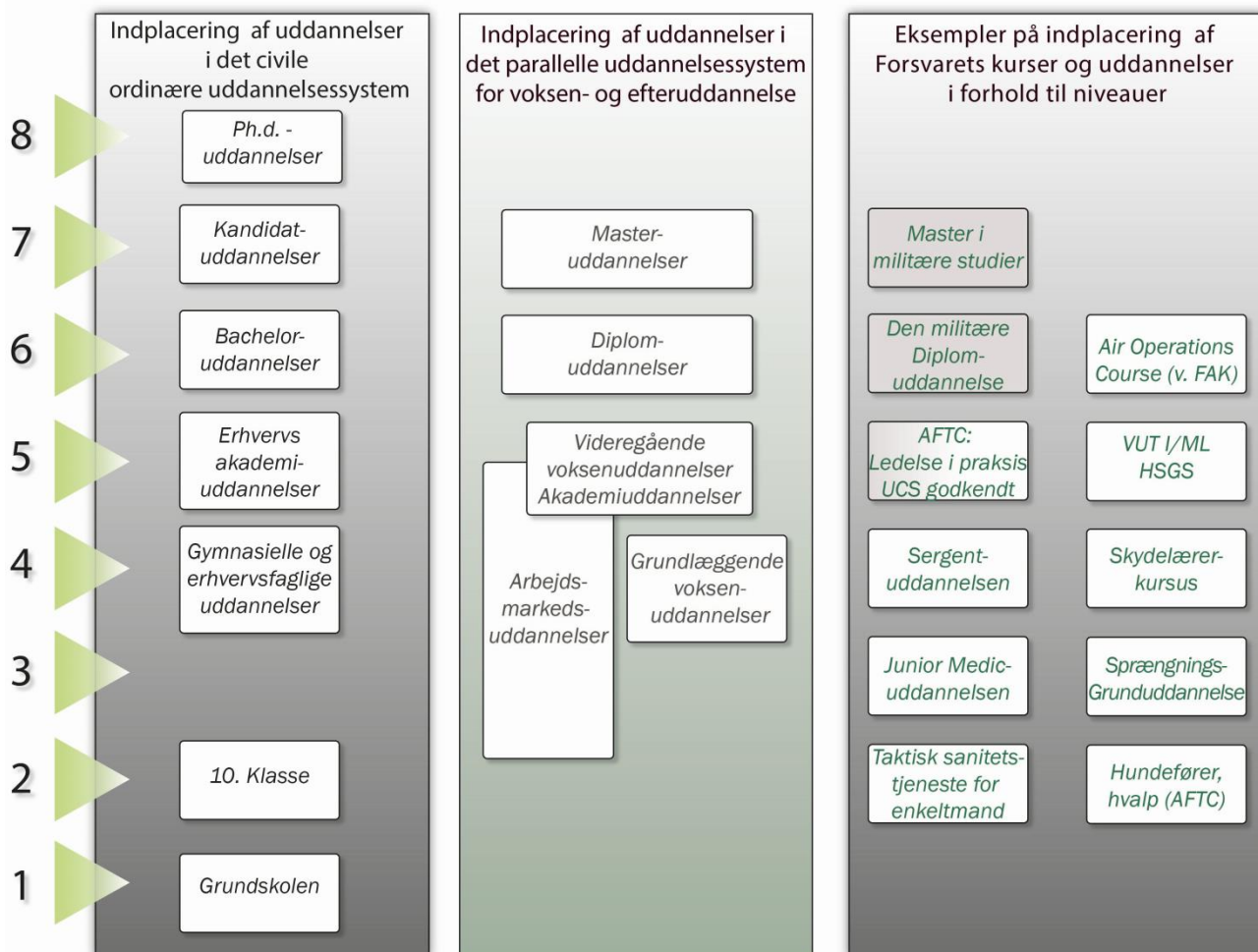

Systemet til venstre kaldes *"det ordinære uddannelsessystem"*. Det gælder lige fra folkeskolen - ungdomsuddannelserne - videregående uddannelser til Ph.d.-niveau.

Som udgangspunkt kan man søge optagelse på uddannelser i dette system via det formelle ansøgningsystem fx Optagelse.dk, uagtet det er en ungdoms- eller videregående uddannelse - her skal, som udgangspunkt, de formelle adgangskrav være opfyldt.

Forsvaret har dog i *"det ordinære uddannelsessystem"* en sergentuddannelse i Hæren, som er indplaceret på niveau 4 og diverse svende- og administrationsuddannelser, som strækker sig over niveau 3 - 5, fordi disse uddannelser er underlagt egne bekendtgørelser fra fx Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (uvm.dk).

Systemet til højre kaldes *"Voksen- og efteruddannelsessystemet"* - her skal man typisk, foruden de formelle adgangskrav eller tilsvarende, også have nogle års relevant erhvervs erfaring for at blive optaget på fx en videregående uddannelse fra niveau 5 og op.

Til højre i ovenfor illustration har vi indplaceret nogle af Forsvarets kurser og uddannelser i forhold til Kvalifikationsrammens 8 niveauer. Forsvaret har flest uddannelser inden for "voksen- og efteruddannelsessystemet", svarende til midterkolonnen. Kurser og uddannelser, som gennemføres ved tjenestegrenscentre og uddannelsesenheder samt ved Forsvarsakademiet.

Master i Militære Studier (MMS), som er en akkrediteret masteruddannelse ved Forsvarsakademiet, er på samme niveau (7) som en akkrediteret masteruddannelse uden for Forsvaret. Adgangskrav til masteruddannelsen ved Forsvarsakademiet, er fx relevante kvalifikationer på minimum niveau 6 og efterfølgende relevant erhvervs erfaring.

Uddybning

Man kan altså nemt få overblik over, hvilke kurser, uddannelser og niveauer man skal have for at kvalificere sig til en given uddannelse. Kvalifikationsrammen gør det også nemmere at sammenligne Forsvarets uddannelser med det civile uddannelsessystem.

Selvom niveauerne bygger oven på hinanden, er det ikke nødvendigvis bedre at tage uddannelser eller kurser på højest mulige niveau.

Vil du gerne være hundefører, nytter det fx ikke at tage en teoretisk baseret diplomuddannelse på niveau 6. Det vil give langt bedre mening at tage et hundeførerkursus på niveau 2.

**Kvalifikationsrammen handler om
at skabe gennemskuelighed,
så du nemt kan se, hvad du får ud af en
uddannelse eller et kursus.**

ECTS-point

ECTS betyder **E**uropean **C**redit **T**ransfer (and accumulation) **S**ystem og er et internationalt pointsystem, der angiver den arbejdsbelastning, som et uddannelsesforløb er normeret til.

1 ECTS-point svarer til en gennemsnitlig studieindsats på 27,5 timer.

60 ECTS-point svarer til ca. 1650 timer.

60 ECTS-point svarer til en gennemsnits-studerendes fuldtidsarbejde i et år.

ECTS-point angiver ikke det faglige niveau eller sværhedsgrad.

ECTS-point bruges KUN på videregående uddannelser.

Merit og godskrivning

Læringsudbytte og indhold beskrevet jævnfør Kvalifikationsrammen gør det nemmere for den enkelte uddannelsesinstitution, uagtet det er civile eller militære uddannelsesinstitutioner, at sammenligne uddannelser - fx ved ansøgning om merit eller godskrivning af fx et fag, moduler eller hele eller dele af en uddannelse.

Merit kan du typisk søge, *når du er blevet optaget på et videregående studie*, således du (måske) kan få merit for hele eller dele af et modul, fag eller uddannelse, altså hvis de kvalifikationer og kompetencer du allerede har, kan "erstatte" det, du søger merit for. Du skal kontakte den enkelte uddannelsesinstitution, hvor du søger studieoptagelse.

Godskrivning for et fag, hel- eller dele af et uddannelsesforløb, kan du typisk søge, når du søger optagelse på fx en ungdomsuddannelse/erhvervsuddannelse (EUD), således du fx ikke skal gennemføre allerede bestået fag eller gennemført praktiktid. Det vil helt konkret sige, at du (måske) kan få afkortet dit samlede uddannelsesforløb.

Du skal kontakte den enkelte erhvervsskole, hvor du ønsker optagelse på et grundforløb. Skolen kan hjælpe og vejlede dig i forhold til grund- og hovedforløb.

Vil du vide mere om Kvalifikationsrammen i Forsvaret, i forhold til egen karriere og kompetenceudvikling vil vi anbefale dig, at tage kontakt til Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS).

Koncernfælles HR <http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/hr/medarbejder/Karriere/Sider/default.aspx>

Om Uddannelseskataloget:

<http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/hr/uddannelse/Sider/Om-Uddannelseskataloget.aspx>

Søge kurser/uddannelser

<http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/FSV/videnom/personel/kompetenceportal/uddannelser/Sider/Uddannelseskatalog.aspx>

Kvalifikationsrammen for Livslang Læring i Forsvaret

<http://fish.msp.forsvaret.fiin.dk/hr/uddannelse/Sider/kvalifikationsramme.aspx>

Er du medarbejder/en afdeling, som har brug for konsulentstøtte kan du som udgangspunkt kontakte en konsulent – listen finder du her: <http://team.msp.forsvaret.fiin.dk/sites/Teamsite-Kvalifikationsrammen-for-konsulenter/SitePages/Startside.aspx>

På ovennævnte hjemmesider finder du også skabeloner og vejledninger samt undervisningsmateriale m.m., der ud over kan du se mere på internettet.

Internet

Officiel hjemmeside: www.kvalifikationsrammen.dk

Sammenligning med Øvrige EU lande: <http://ec.europa.eu/ploteus/da?cookie=no>

Elektronisk Taksonomi version: <http://kurser.ef.dk/Beskrivelsesramme/Page.html>

Ministeriet for Børn, undervisning og ligestilling:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Paa-tvaers-af-uddannelserne/Den-danske-kvalifikationsramme>

Uddannelse og Forskningsministeriet:

<http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/kvalifikationsrammer>

ECTS point - Uddannelse og Forskningsministeriet:

<http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/ects?searchterm=ects%20point>

For dem som arbejder primært med videregående uddannelser - Kulturministeriet

<http://kum.dk/kulturpolitik/uddannelse-folkeoplysning-og-hoejskoler/uddannelse/kvalifikationsramme/>

Du er selvfølgelig også meget velkommen til at kontakte Forsvarsakademiet, Institut for Ledelse og Organisation, Sektion for Uddannelse og Pædagogik – kontaktperson;

FAK-ILO-UP06, AFDLD Marianne S.Ø.K Petersen

Tlf.: 2555 2028

E-mail: mape@fak.dk

Egne noter:

INSPIRATION

STRATEGI

IDE

TEAMWORK

KREATIVITET

KOMPETENCEUDVIKLING

SUCCESS

VISION

KOMMUNIKATION

MÅL

MOTIVATION

ØSNINGER

ANALYSE